

Ministr zemědělství: Současné vodní zdroje v budoucnu nepostačí, je nutné rozšířit seznam území pro možné stavby vodních nádrží

Tři desítky nových lokalit, přesně 31, které chce zařadit do Generelu území chráněných pro akumulaci povrchových vod, dnes představilo Ministerstvo zemědělství (MZe). Jde o jedno z řady opatření, které Ministerstvo přijímá, aby zmírnilo projevy sucha související se změnou klimatu. Kromě přípravy velkých vodohospodářských staveb včetně nových přehrad je to mimo jiné obnova a stavba rybníků, obnova lesů, mokřadů, remízků nebo rozdělení krajiny například omezením maximální velikosti polí.

„Je třeba si uvědomit, že z našeho území odtéká prakticky veškerá voda do okolních států, takže naše vodní zdroje závisejí výhradně na srážkách. Pokud tedy vodu nezadržíme, odtéká, aniž bychom ji mohli využít k hospodářským potřebám. Proto není možné zaměřit se jen na zadržování vody v krajině, což je nezbytné pro stav půdy a krajiny. Je nutné orientovat se i na zadržení srážkových vod jejich zachycením v dalších přehradních nádržích, s kapacitami, které se stačí v průběhu zimy a jara doplnit,“ řekl ministr zemědělství Miroslav Toman.

Podle existujících scénářů se roční srážkové úhrny na našem území podstatně nezmění, příprava a výstavba přehradních nádrží u nás však v současných podmínkách trvá 15 až 20 let.

Původní historický seznam vhodných lokalit v Generelu obsahoval 486 míst a postupně byl omezován následkem námitek obcí, měst a orgánů ochrany přírody až na současných 65, které byly schváleny v roce 2011. Proto MZe na základě jednání Národní koalice pro boj se suchem loni v květnu navrhlo počet lokalit rozšířit, neboť bez akumulace vody ve vodních nádržích nelze zajistit dostatečné vodní zdroje v ČR, zejména pro budoucí generace.

„Po diskusi se státními podniky Povodí jsme nejprve navrhli rozšíření Generelu o 47 dalších lokalit, které byly projednány s Krajskými úřady a se 123 obcemi, jejichž katastry by byly dotčeny hájením. Tato jednání schválila a podpořila navýšení Generelu o 31 lokalit, které tedy do něj budeme chtít zařadit,“ uvedl ministr Toman.

V několika posledních letech hladina a objemy podzemních vod setrvale klesají, nerovnoměrné srážky a málo sněhu v mírných zimách je nestačí doplnit. Rostoucí teploty vzduchu zvyšují výpar, sucho v krajině a v půdě narůstá, průtoky ve vodních tocích klesají k minimům již na jaře.

Podzemní zdroje vody se neobnovují dostatečně a není jisté, zda vůbec dosáhnou historické úrovně, ze které bylo zajišťováno 48 procent pitné vody. Nedostatek podzemních vod již nyní podle ministra Miroslava Tomana pociťují hlavně obce, které mají svůj individuální nedostačující zdroj této vody, takže mnohé již musí pitnou vodu dovážet. Měly by proto začít uvažovat o napojení na veřejné vodovody a na vodárenské soustavy, které mají dostatečnou kapacitu a udržitelný zdroj vody, tedy vodárenské nádrže. Z nich je v současnosti vyráběno 52 procent pitné vody a zjevně bude třeba jejich kapacity navýšit, aby výpadek podzemních vod pokryly zejména v budoucnosti.

Generel lokalit pro akumulaci povrchových vod obsahuje seznam území chráněných pro akumulaci povrchových vod. Jde o jedinečné lokality z hlediska terénního tvaru, s minimálním osídlením a hospodářskou zástavbou, s vodním tokem s dobrou kvalitou vody, v nichž relativně krátká hráz zachytí velký objem akumulované vody, obvykle v zalesněném údolí.

Účelem Generelu je ochrana území pro možnou realizaci vodních nádrží. V územně plánovací dokumentaci jsou tyto oblasti označeny jako „územní rezerva“, což znamená, že toto území teprve bude ověřeno pro účel budoucího využití. Tato územní rezerva neomezuje stávající činnosti, např. umožňuje dočasné stavby s horizontem jejich životnosti zhruba 50 let nebo stavby, jejichž případné vykoupení a odstranění nebude extrémně finančně a technicky náročné. Nejde tedy o „stavební uzáveř“. Vytvořené územní rezervy umožní zajistit pro budoucí generace dostatečné vodní zdroje, neboť s ohledem na vývoj klimatu stávající vodní zdroje nebudou stačit k pokrytí potřeby, i když se za posledních 30 let snížila o 60 procent